

THE AMERICAN WAY

KUKELEKU!

“Menselijke hanengevechten” groeien uit tot industrie

Ultimate Fighting Championship UFC is een keiharde vechtsportcompetitie. Een jonge sportleague die zich in de afgelopen vijftien jaar heeft ontwikkeld tot een sportieve en economische sensatie. Voor 2 miljoen dollar gekocht en nu gewaardeerd op enkele miljarden. Met dank aan visionair en UFC-president Dana White, een paar bevriende investeerders en een hoop doorzettingsvermogen.

FOTO: ANP PHOTO

PIETER VERHOOGT

De grondlegger van UFC is ondernemer Art Davies. Hij lanceert begin jaren negentig het idee voor een uniek vechtsportevenement waarin atleten uit verschillende vechtsporten (*martial arts*) het tegen elkaar opnemen. In het evenement, genaamd War of the Worlds, maken acht vechters zonder spelregels uit wat de beste vechtdisciplines en -technieken zijn. Samen met een filmregisseur en 28 investeerders richt Davies WOW Promotions op om het evenement te organiseren en te vertalen in een verkoopbaar televisieformat.

In mei 1993 kiest WOW de Semaphore Entertainment Group (SEG) als tv-partner. SEG vertaalt het concept naar een televisieshow, genaamd *The Ultimate Fighting Championship*. Op 12 november 1993

wordt in Denver het eerste UFC-event georganiseerd met atleten uit diverse vechtsporten. De *mixed martial arts*-show trekt ruim 86.000 pay-per-view-kijkers en is daarmee direct een groot succes. En dus volgen er meer UFC-evenementen.

Regulering

Hoewel de UFC-evenementen steeds populairder worden, roept de agressieve en ongeregelde sport in toenemende mate weerstand op bij beleidsmakers en politici. De bekende senator John McCain spreekt van “menselijke hanengevechten” en voert een stevige campagne om UFC te verbieden. Met succes. 36 staten doen UFC in de ban en de sport ondervindt van alle kanten tegenwerking. In reactie hierop besluit het UFC-management zijn competitities meer te reguleren en UFC nadrukkelijker te positioneren als sport. Er komen gewichtsklassen, het dragen van hand-

schoenen wordt verplicht en een aantal extreme technieken wordt verboden.

Na jaren van lobbyen vindt eind 2000 onder toezicht van de New Jersey State Athletic Control Board het eerste officieel geregelde UFC-evenement plaats. UFC is nu een geaccepteerde sport. De strijd om het bestaansrecht eist echter ook zijn tol. Na jaren van investeren en olopende verliezen dreigt UFC-eigenaar SEG failliet te gaan.

Dana White

Het dreigend faillissement komt ook Dana White ter ore. White is op dat moment werkzaam als manager van de UFC-atleten Tito Ortiz en Chuck Liddell. Hij is overtuigd van de potentie van UFC en benadert zijn jeugdvriend en casino-ondernemer Lorenzo Fertitta met het idee om UFC over te nemen. Lorenzo en zijn broer Frank happen toe en in januari 2001 worden de drie mannen voor

2 miljoen dollar eigenaars van de nog prille vechtsportleague, die zij onderbrengen in een nieuwe onderneming genaamd Zuffa. Dana White (9% van de Zuffa-aandelen) neemt ontslag als manager en wordt aangesteld als president van UFC. De mannen krijgen medewerking van de Nevada State Athletic Commission en brengen de sport vanaf UFC-33 weer terug op de kabel (pay-per-view). Er wordt vol ingezet op marketing en promotie. Nieuwe sponsors verschijnen en UFC-video's en -dvd's vinden gretig aftrek. Connecties in de casinowereld van Las Vegas zorgen bovendien voor aansprekende locaties voor nieuwe UFC-events. *UFC is back on track!*

The Ultimate Fighter

UFC-40 is een belangrijke stap in de verdere ontwikkeling van UFC. Het evenement in de MGM Grand Arena is met ruim 13.000 toeschouwers stijf uitverkocht. En

Hoewel de UFC-evenementen steeds populairder worden, roept de agressieve en ongereguleerde sport in toenemende mate weerstand op bij beleidsmakers en politici

maar liefst 150.000 kabelkijkers sluiten een pay-per-view-contract af om het evenement te kunnen zien. Het is voor het eerst sinds de sport in 1997 in de ban ging dat UFC zichzelf terugvindt in de schijnwerpers. Ook gevestigde media als ESPN en *USA Today* nemen UFC weer serieus.

Financieel is de situatie echter zorgwekkend. Zuffa heeft enkele jaren fors in de league geïnvesteerd. Het totale verlies bedraagt inmiddels 44 miljoen dollar. Met de rug tegen de muur besluiten de mannen tot een

radicale stap. Vanuit het verleden weten de Fertitta-broers nog hoe de televisieserie *American Casino* een flinke impuls teweegbracht in de casino-omzetten. Zo ontstaat het idee voor een speciale UFC-televisieserie. *The Ultimate Fighter* moet een realityshow worden, waarbij enkele vechtsporttalenten met elkaar gaan strijden om een lucratief UFC-contract. Geen zender is geïnteresseerd. Ten einde raad weten de mannen Spike TV te overtuigen met het aanbod om zelf de productiekosten van 10 miljoen te dragen. *The Ultimate Fighter* gaat in januari 2005 van start en blijkt direct een geweldig succes.

Groei

Dankzij de tv-exposure groeit de populariteit van UFC snel. UFC-52 trekt 300.000 pay-per-views, een verdubbeling van het vorige record. UFC-57 genereert 410.000 kijkers. En zo gaat het door: via 620.000 (UFC-60), 775.000 (UFC-61) naar 1.000.000 kijkers voor UFC-66 en 1,7 miljoen kijkers voor UFC-100. In 2006 verdient UFC via pay-per-view het recordbedrag van maar liefst ruim 222 miljoen dollar. UFC-129 zorgt voor een nieuw toeschouwersrecord. In het Rogers Centre in Toronto is het gevecht tussen Georges St-Pierre en Jake Shields goed voor 55.000 bezoekers en een ticketopbrengst van ruim 11 miljoen dollar.

Ook op andere fronten is er sprake van groei. In december 2006 koopt Zuffa concurrent World Extreme Cagefighting (WEC) met als doel zijn marktpositie te verstevigen en een aantal nieuwe vechters onder de UFC-vlag te brengen. In dezelfde maand wordt ook World Fighting Alliance (WFA) overgenomen. Er is ook iets met Nederland. In juli 2006 neemt de Nederlandse UFC-topper Bas Rutten (elf jaar ongeslagen kampioen zwaargewicht) afscheid van de sport. Hij wordt in 2015 opgenomen in de UFC Hall of Fame.

In maart 2007 volgt met de aankoop van het in Japan gevestigde PRIDE Fighting Championships een volgende grote stap. In de jaren daarna worden wereldwijd diverse televisiedeals gesloten, komen UFC-*action figures* op de markt en verschijnen meerdere UFC-videogames.

Vrouwencompetitie

UFC dendert maar door. In maart 2011 wordt concurrent Strikeforce overgenomen. En op 18 augustus van dat jaar is er echt groot nieuws: UFC sluit een zevenjarige tv-deal met televisiezender Fox, die de league jaarlijks circa 90 miljoen dollar oplevert. In 2012 start UFC ook een vrouwencompetitie met voormalig olympisch judoka Ronda Rousey als boegbeeld. UFC brengt zowel haar televisieshow als haar events naar het buitenland. Canada, Brazilië, Engeland, Azië - overall trekken de vechters volle zalen. Op 8 mei

van dit jaar is ook Nederland aan de beurt. Rotterdam Ahoy is met 10.421 bezoekers uitverkocht voor UFC Fight Night-87. In 2014 wordt Reebok voor 70 miljoen dollar zes jaar lang partner van UFC.

In 2015 realiseert UFC een omzet van 600 miljoen dollar. En de groei is er zeker nog niet uit. Het aantal UFC Fight Pass-abonnementen (7,99-9,99 dollar per maand) groeit gestaag. Televisiebeelden van UFC worden inmiddels in 150 landen en 22 talen uitgezonden. In 2018 loopt het bestaande tv-contract met FOX af. De verwachting is dat UFC met zijn volgende contract een bedrag van circa 250 miljoen per jaar tegemoet kan zien. Inmiddels gonzen er geruchten over een overnamebod. Met name vanuit Azië zou er interesse zijn om de UFC-aandelen over te nemen. Volgens Dana White is verkoop vooralsnog niet aan de orde, maar een bod van 4 miljard zal zeker worden overwogen. Van 2 miljoen naar enkele miljarden, *sportbusiness the American Way!* ●

Pieter Verhoogt is directeur van sporteconomisch adviesbureau Sport2B (www.sport2b.nl). Hij is tevens gastdocent sporteconomie aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.